

ПЕТРИШИНА Н. С.

ст. викладач

ПВНЗ «Хмельницький економічний університет»

РАДЗИОНОВА О. О.

студент магістратури

ПВНЗ «Хмельницький економічний університет»

ГОТОВА ПРОДУКЦІЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ОБЛІКУ

У статті охарактеризовано основні поняття, що стосуються готової продукції, формування її собівартості та відображення руху готової продукції в обліку. Визначено, що в бухгалтерському обліку класифікація готової продукції проявляється у вартісному виразі і відображається на різних рахунках за допомогою методів оцінки. Доведено, що для правильного визначення фактичної виробничої собівартості готової продукції, виконання робіт та послуг доцільно на кінець звітного періоду визначити залишки незавершеного виробництва, тобто незакінчену обробкою продукцію в процесі виробництва.

Ключові слова: готова продукція, собівартість реалізації, сировина, матеріали, фактична виробнича собівартість, продукція сільськогосподарського призначення.

ПЕТРИШИНА Н. С.

ст. преподаватель

ЧВУЗ «Хмельницкий экономический университет»

РАДЗИОНОВА О. О.

студент магистратуры

ЧВУЗ «Хмельницкий экономический университет»

ГОТОВАЯ ПРОДУКЦИЯ И ОСОБЕННОСТИ ЕЕ УЧЕТА

В статье охарактеризованы основные понятия, касающиеся готовой продукции, формирования ее себестоимости и отражения движения готовой продукции в учете. Определено, что в бухгалтерском учете классификация готовой продукции проявляется в стоимостном выражении и отражается на разных счетах с помощью методов оценки. Доказано, что для правильного определения фактической производственной себестоимости готовой продукции, выполнения работ и услуг целесообразно на конец отчетного периода определить остатки незавершенного производства, т.е. незаконченную обработкой продукцию в процессе производства.

Ключевые слова: готовая продукция, себестоимость реализации, сырье, материалы, фактическая производственная себестоимость, продукция сельскохозяйственного назначения.

PETRYSHYNA N. S.

senior lecturer

Private Institution of Higher Education "Khmelnytskyi Economical University"

RADZIONOVA O. O.

master`s degree student

Private Institution of Higher Education "Khmelnytskyi Economical University"

FINISHED GOODS AND PECULIARITIES OF THEIR ACCOUNTING

Basic concepts relating to the finished product, the formation of its cost and displaying the movement of finished goods in the account are described in this article. It has been determined that the accounting classification of the finished product is shown in terms of value and displayed in various accounts by using valuation techniques. It has been proved that for a proper determination of the actual production cost of finished goods, works and services should at the end of the reporting period to identify the remains work in progress, that incomplete processing of the products during the manufacturing process.

Keywords: finished goods, cost of sales, raw materials, the actual cost of production, agricultural products.

tinna.dom@gmail.com

Постановка проблеми. Головною складовою виробничого процесу в різних видах діяльності є готові вироби, виготовлені основними відділками, цехами підприємств і призначені для продажу стороннім замовникам, а також своїм непромисловим господарствам і власному капітальному будівництву.

За умов динамічності економічних зв'язків ринкової економіки, коли швидко змінюється кожна складова виробничого процесу, важливо правильно і ефективно побудувати бухгалтерський облік на підприємстві. Проблема побудови бухгалтерського обліку готової продукції нами досліджується за умов функціонування національних стандартів бухгалтерського обліку. Організувати механізм бухгалтерського обліку виробничого процесу допомагає класифікація продукції. Класифікація готової продукції полегшує побудову облікового процесу. Таким чином, класифікацію можна вважати видозміненою організацією обліку виробництва і продажу продукції у фінансовому обліку.

Готова продукція – це актив, незалежно від форми існування, виробництво якого завершено, відповідає технічним умовам виробництва, і вимогам замовника, призначений для споживання як для потреб виробника, так і для потреб зовнішнього ринку.

Особливістю фінансового обліку є відображення вартості продукції в будь-якій формі і в будь-який момент часу. Бухгалтерські рахунки мають важливе значення для формування показників фінансової звітності, отже ступінь завершеності готової продукції, має значення для фінансового обліку. З другого боку, вартісні показники, обліковані на бухгалтерських рахунках, надають інформацію про відхилення понесених затрат на кожному етапі технологічного процесу, що важливо для підсистеми управлінського обліку. Отже, від форми і ступеня завершеності готової продукції залежить порядок її відображення в бухгалтерському обліку. Запаси обліковуються в натурально-грошовому вимірі, незавершене виробництво в натуральних і натурально-грошових одиницях, послуга – лише у вартісному виразі.

Аналіз сучасних досліджень та публікацій. Питання, пов'язані з обліком готової продукції, висвітлювали вітчизняні та зарубіжні економісти. Найбільш ґрунтовно проблеми бухгалтерського обліку розглянуто в працях вітчизняних вчених Бутинця Ф.Ф., Герасимовича А.М., Голова С.Ф., Єфименка В.І., Жиглей І.В., Кужельного М.В., Линника В.Г., Мурашка В.М., Пархоменка В.М., Сук Л.К., Савченка В.Я., Сопка В.В. та інших, а також зарубіжних вчених: Безруких П.С., Блейка Д., Нідлза Б., Палія В.Ф., Соколова Я.В., Хендерксена Е.С., Хонгрена Ч.Т.

Виклад основного матеріалу. Можна вважати загальновизнаним той факт, що у промисловому виробництві результатом (продуктом) праці є продукція, на підприємствах транспорту — відповідний обсяг виконаної роботи (перевезених вантажів або пасажирів на ту чи іншу відстань), а в установах зв'язку та банках надають послуги юридичним і фізичним особам. В окремих випадках продукт праці слугує одночасно виробленою продукцією, виконаною роботою, наданою послугою (наприклад, годинник або відремонтоване взуття, телевізор, холодильник тощо).

Загальновідомо, що продукти праці є придатними для різних сфер (способів) використання у народному господарстві. Зокрема зерно може слугувати сировиною для виробництва борошна або виготовлення пива та горілки, використовуватись як корм для худоби чи насіння для його відтворення. Продукт праці, що існує у готовій для споживання формі, може знову стати сировиною для виробництва продукту (наприклад, виноград — для виготовлення виноградного соку, вина). Чи стає конкретна споживна вартість засобом виробництва або кінцевим предметом споживання, цілком залежить від подальшої функції та її місця у процесі праці.

Готова продукція – це продукція (виріб, напівфабрикат, робота, послуга), що повністю закінчена обробкою на даному підприємстві, пройшла всі стадії технічного випробування (якщо вимагають відповідні її особливості), відповідає технічним умовам і стандартам, не потребує подальшої обробки на цьому підприємстві і здана на склад.

Готова продукція – це матеріальний результат виробничої діяльності підприємства. Крім випуску речовинної продукції, підприємство може виконувати певні роботи для інших

підприємств або надавати їм послуги. Наприклад, ремонтні роботи, перевезення вантажів своїм автотранспортом для інших підприємств та ін. На відміну від речовинної продукції, під якою розуміється вираз "Готова продукція", цей вид продукції називають "виконані роботи та послуги" [1].

Таким чином, продукція підприємства може складатися з готової продукції та виконаних робіт та послуг.

Усі елементи виробничого процесу (сировина, матеріали, паливо тощо, які перебувають на різних стадіях технологічного процесу) утворюють незавершене виробництво.

Готова продукція на промисловому підприємстві проходить такі операції:

- а) випуск продукції з виробництва і здача її на склади;
- б) зберігання продукції на складах підприємства;
- в) відпуск продукції на місці одногогороднім і відправка (відвантаження) іногороднім покупцям;
- г) відпуск продукції для внутрішніх потреб основних цехів, для збуту продукції (наприклад, тара власного виробництва) та ін.;
- д) реалізація продукції (одержання грошей від покупців за відпущену продукцію) [4, с. 301].

Готова продукція оформлюється здавальною накладною і передається на склад. На невеликих підприємствах готова продукція прямо з виробництва, проминувши склад, відвантажується покупцям. Виконані роботи та послуги оформлюються приймально-здавальним актом.

На складі готова продукція обліковується в кількісному виразі за її видами на картках або в книгах складського обліку. В картці або книзі визначаються назва продукції, її номенклатурний номер, одиниця виміру, розмір, марка, ціна за одиницю. Облік готової продукції на складі ведеться в міру її надходження на склад або відпуску зі складу. В картках або книгах складського обліку робляться записи про надходження та відпуск готової продукції і щоденно виводяться її залишки. На підставі накладних, що виписуються у двох примірниках, складається відомість випуску продукції. Оцінка у звітному періоді може здійснюватися за фактичною собівартістю і за обліковими цінами з деяким відхиленням від фактичної собівартості. Наприкінці місяця обов'язковою умовою є облік готової продукції за фактичною собівартістю (визначається за даними аналітичного обліку затрат на виробництво) [2, с. 204].

Сума відхилень фактичної виробничої собівартості готової продукції від вартості готової продукції за обліковими цінами (при списанні з рахунка 26 "Готова продукція") визначається як добуток рівня (відсотка) відхилень і вартості відпущеної зі складу готової продукції за обліковими цінами. Рівень (відсоток) відхилень визначається діленням суми відхилень на початок місяця з сумою відхилень з продукції, що надійшла на склад із виробництва за звітний місяць, на і суму вартості залишку готової продукції за обліковими цінами на початок місяця та вартості оприбуткованої за звітний місяць з виробництва на склад готової продукції за обліковими цінами. Сума відхилень фактичної виробничої собівартості готової продукції від її вартості за обліковими цінами, що відноситься до реалізованої продукції, відображається записом:

Дебет рахунків, на яких відображено вибуття готової продукції (рах. 20 "Виробничі запаси", 90 "Собівартість реалізації" та ін.).

Кредит рахунка 26 "Готова продукція".

Зі складу до бухгалтерії передаються прибуткові та видаткові документи за реєстром під розписку бухгалтера [5, с. 447].

Для синтетичного обліку готової продукції призначено активний рахунок 26 "Готова продукція". На дебеті цього рахунка відображається надходження готової продукції власного виробництва на склад за фактичною виробничою собівартістю; на кредиті – відпуск готової продукції за фактичною виробничою собівартістю. Залишок є тільки дебетовим і показує фактичну виробничу собівартість готової продукції на кінець звітного періоду. Якщо готова

продукція даного виробництва повністю спрямовується для використання на самому підприємстві, то на рахунку 26 "Готова продукція" вона може не оприбутковуватися, а враховуватися на субрахунку 201 "Сировина і матеріали" або інших залежно від призначення цієї продукції.

Сільськогосподарські підприємства враховують рух продукції рослинництва, тваринництва та переробки протягом року за плановою виробничою собівартістю готової продукції, яку в кінці звітної періоду доводять до фактичної собівартості. Для обліку призначено рах. 27 "Продукція сільськогосподарського виробництва".

На рахунку 27 "Продукція сільськогосподарського виробництва" обліковують продукцію, одержану від власних рослинницьких, тваринницьких та промислових підрозділів підприємства, яка призначена для продажу на сторону та для іншого невиробничого споживання (видачі й продажу працівникам, передачі в невиробничу сферу, наприклад в дитячі садки, їдальні тощо); продукцію, яка призначена для споживання в тваринницьких підрозділах як корми, для виробництва кормів у кормоцехах; продукцію, яка вирощена для годівлі худоби, наприклад зелену масу, корм, плоди тощо, а також побічну продукцію та відходи, одержані при доведенні товарної продукції та насіння до належних кондицій, насіння та посадкового матеріалу, включаючи саджанці, призначені для закладання та ремонту власних насаджень [5, с. 448].

Для правильного визначення фактичної виробничої собівартості готової продукції, виконання робіт та послуг доцільно на кінець звітної періоду визначити залишки незавершеного виробництва, тобто незакінчену обробкою продукцію в процесі виробництва.

Отже, від форми і ступеня завершеності готової продукції залежить порядок її відображення в бухгалтерському обліку. Запаси обліковуються в натурально-грошовому вимірі, незавершене виробництво – в натуральних і натурально-грошових одиницях, послуга – лише у вартісному виразі. В бухгалтерському обліку класифікація готової продукції проявляється у вартісному виразі і відображається на різних рахунках за допомогою методів оцінки.

Список використаних джерел

1. Бутинець Т.А. Бухгалтерський облік : [навч. посібник] / Бутинець Т.А., Чижевська Л.В., Береза С.Л. – Житомир : Рута, 2000. – 672 с.
 2. Загородній А.Г. Бухгалтерський облік: основи теорії та практики : [навч. посіб.] / А.Г. Загородній, Г.О. Партин. – К. : Тов-во "Знання", КОО, 2004. – 377 с.
 3. Кужельний М.В. Теорія бухгалтерського обліку : [підручник] / М.В. Кужельний, В.Г. Лінник. – К. : КНЕУ, 2001. – 334 с.
 4. Нашкерська Г.В. Бухгалтерський облік : [навч. посібник] / Нашкерська Г.В. – К. : центр навчальної літератури, 2004. – 464 с.
 5. Організація бухгалтерського обліку : навч. посіб. / [Ф.Ф. Бутинець, О.В. Олійник, М.М. Шигун, С.М. Шулепова]. – Житомир : ЖІТІ, 2001. – 576 с.
-